Review from 21/10/2016

Articlesize (cm2): 291

Customer:

Rubric: ΠΟΛΙΤΙΚΑ

Author:

Subrubric: Ακίνητα/Κτηματικά

Mediatype: Print

ΣΗΜΕΡΙΝΗ
ημερομηνία: 21/10/2016, από σελίδα 27

Διαφάνεια και συλλογικότητα, ασφαλείς διαδρομές για ποιοτικά δημόσια κτήρια

Αν ένα κτήριο αναγνωρίζεται ως έργο πολιτισμού, με δημόσια παρουσία διαχρονικά και ως έργο με συγκεκριμένη πολιτισμική αποστολή, δεν μπορεί να αξιολογείται απλώς και μόνο από οικονομικούς ή εμπορικούς όρους, αλλά χρειάζεται και η ίδια η διαδικασία δημιουργίας του να αναθεωρηθεί.

Τα κρίσιμα θέματα που μπαίνουν στη συζήτηση αφορούν τις διαδικασίες παραγωγής της δημόσιας αρχιτεκτονικής, τον ρόλο που διαδραματίζει στην υλοποίησή της η σχέση κόστους και ποιοτητας και το πώς αντιλαμβανόμαστε την ποιότητα στην αρχιτεκτονική, με αναφορά στην αισθητική, το περιβάλλον και την κοινωνία.

ΤΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΩΣΤΑΝΤΗ*

Το ΕΤΕΚ στέκεται με ιδιαίτερη ανησυχία απέναντι στα θέματα των αντιλήψεων και διαδικασιών δημιουργίας και παραγωγής έργων δημόσιας χρήσης και απαιτεί την επίδειξη ευαισθητοποίησης στον μέγιστο βαθμό, για τρεις βασικούς λόγους: πρώτον, επειδή για την ανέγερσή τους δαπανάται δημόσιος πλούτος και χρήματα των φορολογουμένων, δεύτερον, επειδή τα έργα αυτά καταγράφουν τον πολιτισμό τού σήμερα και, τρίτον, επειδή οφείλουν να ανταποκρίνονται με ύψιστη ευαισθησία και ανθρωποκεντρισμό στις ανάγκες του χρήστη, δηλαδή ολόκληρης της κοινωνίας.

Η ποιότητα αφορά το σύνολο των χαρακτηριστικών ενός έργου χωριστά, αλλά και συνολικά. Με την έννοια αυτή, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε κάποιες επιμέρους παραδοχές που να αφορούν συγκεκριμένα κριτήρια λειτουργικότητας, ασφάλειας και υγείας, φιλικότητας στο περιβάλλον, αειφορίας, κατασκευής αλλά δύσκολα θα μπορούσαμε να καλύψουμε το κριτήριο της συνολικής σύλληψης και αρμονίας και ακόμα πιο δύσκολα το κριτήριο της αισθητικής. Το κρίσιμο ερώτημα, λοιπόν, είναι το εξής: Με ποιον τρόπο μπορεί να διασφαλιστεί η ποιότητα στα έργα δημόσιας χρήσης;

Στο δύσκολο αυτό ζήτημα της αναζήτησης ποιότητας του δομημένου περιβάλλοντος με μέτρο τον άνθρωπο, η λύση θα μπορούσε να αναζητηθεί στην υιοθέτηση δημοκρατικών και συλλογικών πρακτικών διαφάνειας. Η ανάθεση έργων μέσα από διαδικασίες στις οποίες απουσιάζει η διαφάνεια, στις οποίες αποκλείονται συμμετοχές εξαιτίας των αυστηρών κριτηρίων που αφορούν τους δημιουργούς, στις οποίες παραβλέπεται η ιστορικότητα και η πολιτιστική διάσταση, στις οποίες δίνεται έμφαση μόνο στην οικονομική - εμπορική πτυχή μάς βρίσκει κάθετα αντίθετους. Κάθετα αντίθετους μας βρίσκει επίσης οποιαδήποτε υπερβολή στη σχεδιαστική προσέγγιση που αναλώνεται σε εξεζητημένες καλλιτεχνικές προτάσεις χάριν ενός άγονου εντυπωσιασμού.

Θεωρούμε, λοιπόν, ότι μόνο η διαφάνεια και η συλλογικότητα θα μπορούσαν να αποτελούν ασφαλείς διαδρομές αναζήτησης ποιότητας και μέτρου. Είναι γι' αυτό που επιμένουμε στην ανάθεση έργων μετά από προκήρυξη αρχιτεκτονικών διαγωνισμών που επιτρέπουν μια πλατιά συμμετοχή με πλουραλισμό προτάσεων και προσεγγίσεων και ταυτοχρονα επιμενουμε στην πολυ-εκπροσώπηση στις ομάδες κρίσης και αξιολόγησης των προτάσεων.

Μέσα από τη διεξαγωγή Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών παράγονται αξιόλογα, ενδιαφέροντα, ποιοτικά και ασφαλή κτήρια, τα οποία αξιοποιούν στο μέγιστο τη δημιουργικότητα και πρωτοτυπία της αρχιτεκτονικής σκέψης, ενώ παράλληλα παράγουν πολιτισμό, συνεχίζοντας την αλυσίδα της πλούσιας αρχιτεκτονικής παράδοσης του τοπου.

Η έκδοση των Κανονισμών Διεξαγωγής Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών ΕΤΕΚ του 2013 είχε ως βασικό στόχο την καταγραφή των αρχών που πρέπει να διέπουν τους Αρχιτεκτονικούς Διαγωνισμούς, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και διαφάνεια των Διαγωνισμών, προς όφελος, τόσο του Αγωνοθέτη, όσο και των Διαγωνιζόμενων, καθώς και της κοινωνίας στην οποία απευθύνονται τα εν λόγω έργα. Σε αυτήν τη φάση συνεργαζόμαστε με το Γενικό Λογιστήριο για την υιοθέτησή τους από την αρμόδια Αρχή των δημοσίων συμβάσεων και την προώθησή τους στις αναθέτουσες Αρχές που θέλουν να διοργανώσουν αρχιτεκτονικό διαγωνισμο.

Σημαντική πρόνοια των Κανονισμών είναι εκείνη του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού σύντομης διάρκειας, ο οποίος έχει μειωμένες απαιτήσεις ανάλυσης και παρουσίασης της πρότασης των Διαγωνιζομένων και του οποίου η διάρκεια διεξαγωγής είναι σύντομη (έως τρεις μήνες από την προκήρυξη του διαγωνισμού), με αποτέλεσμα να περιορίζεται το κόστος, τόσο για τον Αγωνοθέτη, όσο και για τους Διαγωνιζόμενους. Το επιχείρημα πως ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός είναι ακριβός και χρονοβόρος αποτελεί μύθο, και αυτή η σύντομη διαδικασία αποτελεί σημαντικό βήμα για να ανατραπεί αυτή η κοινώς διαδεδομένη άποψη. Μεταξύ άλλων, η επιλογή αυτή παρέχει οφέλη όπως:

* Την εύρεση της κατάλληλης ομάδας έργου μέσω της βραβευθείσας μελέτης.
* Την αξιοποίηση νέων ταλαντούχων αρχιτεκτόνων.
* Το μεγάλο εύρος επιλογών.
* Την υψηλή ποιότητα σχεδιασμού.
* Την ανάδειξη του έργου και του Αγωνοθέτη.
* Την επένδυση στην ποιότητα!

Ένα έργο, δεν αποτελεί μόνο έναν στεγασμένο χώρο ή μια κατασκευή που απλώς εξυπηρετεί κάποιες λειτουργικές ανάγκες που αποτυπώνονται με μια στενά οικονομική προοπτική. Ένα κτήριο αποτελεί μια ζωντανή μαρτυρία πολιτισμού, μια πολλαπλή παρέμβαση στο φυσικό και ανθρώπινο περιβάλλον και για τον λόγο αυτό οφείλει από μόνο του να διαπαιδαγωγεί και να εμπνέει σεβασμό. Για την παρουσία του έργου στον χώρο δεν είμαστε απλώς υπεύθυνοι αλλά και υπόλογοι τόσο προς τη σύγχρονη κοινωνία, όσο και προς τις επόμενες γενιές.

***Αρχιτέκτονας, Α' Αντιπρόεδρος ΕΤΕΚ**